Ч. 289 Середа 24 грудня 1897 (5 січня 1898). Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Вісти політичні.

(Нїмецкі посли а ческий сойм. — Дальші переговори правительства з Нїмцями. — Депутациї з Чехії у президента мінїстрів. — Заява буковиньского президента краю, гр. Бурґіньона і „Буковина“ о ній. — Ювилей Папи. — Проект автономії Крети).

Як звістно нїмецкі посли з Чехії носили ся зразу з гадкою, щоби зробити абстиненцию і не явити ся в ческім соймі, а за то скликати нараду нїмецких послів до якого нїмецкого міста. Тепер змінили они свій погляд і постановили взяти участь в нарадах сойму, щоби там заявити своє становище.

Вчера розпочали ся у Відни знову переговори правительства з репрезентантами нїмецких послів в Чехії Шлезінґером, Ліппертом, Функем і Перґельтом. Хід і результат нарад держать в тайнї, але зачувати, що розходить ся не лиш о згоду між Чехами а Нїмцями в справі язиковій, але також і о то, щоби Нїмцї взяли участь в нарадах сойму. Декотрі нїмецкі посли, а між ними й Шікер стоять при тім, щоби правительство конче скасувало дотеперішні розпорядженя язикові, бо аж тогди можна буде вести з ним успішно якісь переговори. Кажуть, що вчерашні переговори не довели ще до нїякого результату; з другої же сторони роблять надію, що переговори не будуть безуспішні і мабуть доведуть до того, що дотеперішні розпорядженя будуть в деяких постановах трохи змінені. Навіть межи Нїмцями пробиває ся вже гадка такого залагодженя спору. Нїмецкий лїтерат і історик Фрідюнґ радить в монахівскій Allg. Ztg. президентови мінїстрів Ґавчови, щоби він з повним спокоєм приняв ті зміни, на які годять ся навіть Чехи, значить ся подїл Чехії під взглядом язиковим на три терени: ческий, нїмецкий і ческо-нїмецкий. Нїмцї повинні вже тим вдоволити ся і певно вдоволять ся.

Вчера явила ся у президента мінїстрів бар. Ґавча депутация нїмецких товариств в Празї і вручила єму мемориял в справі жадань праґских Нїмців. Також явила ся депутация ческих жидів з просьбою, щоби правительство взяло жидів в оборону против ческого антисемітизму і щоби жидам потерпівшим під час розрухів в Празї признано відшкодоване з фондів державних.

Новий президент краю на Буковинї ґр. Бурґіньон обняв вже урядоване. Минувшого четверга представляли ся єму урядники черновецкі під проводом радника Помпе, на котрого промову ґр. Бурґіньон так відповів: „Наші урядові обовязки зазначені ясно. Ми маємо поступати при залагоджуваню нам повірених справ докладно після істнуючих законів і розпоряджень, совістно, справедливо, при тім живчливо і з найбільшою предметовостию без огляду на релїґію, народність, расу, стан і т. и., а при тім мусимо все памятати на то, що населенє несотворене для урядників, але урядники для населеня і для того обовязані ми всї з тої правди виходячі консеквенциї виконувати також в практицї. Буде отже нашою задачею, старанно приглядати ся і старати ся порозуміти всї істнуючі потреби і оправдані желаня населеня, о скілько можна підпирати і помагати до зреалїзованя тих жадань в нашім обсягу дїланя і тим чином з нашої сторони, безперервно, із всїх сил працювати при піднесеню краєвих відносин і населеня в інтелектуальнім і економічнім взглядї.

„Буковина“ уважає повисшу заяву за проґраму нового президента краю і каже: Для того опираючи ся на сказаних словах нового президента, на тій єго заяві, що єго управа краєва буде управою обєктивности, ми надїємо ся стрітити ся з намірами і дїлами правительства на однїм поли. Ми видимо, що тут нїчого не може стати між правительством а руским населенєм, бо оно домагає ся лиш своїх прав і не бажає собі нїчо иньшого, як обєктивности і повного порозуміня єго інтересів народних, культурних і економічних. Таку проґраму можемо приняти до нашої відомости, з повною радостю, бо маємо надію, що всї наші стремлїня найдуть поперте у правительства і чисто обєктивне увзглядненє. Ми Русини не домагали ся нїколи ласки, ми хотїли лиш того, що нам ся по справедливости належить, і єсли лиш в тім взглядї найдемо зрозуміне наших кривд і потреб, то можемо бути цїлком вдоволені.

В день нового року після нового календаря обходив цїлий сьвіт католицкий диямантовий ювилей сьвященьства Є. Сьв. Папи Льва XIII і по всїх церквах відбували ся того дня торжественні богослуженя. Є. Вел. Цїсар післав Папі з нагоди єго ювилею 50.000 зр. в золотї, зложених в артистично зробленій касетцї.

Бюро Райтера подає тепер першу хоч ще не зовсїм певну вість о проектї автономії для Крети, над котрим тепер радять амбасадори в Константинополи. Проект сей містить в собі слїдуючі точки: Остров буде і дальше творити складову часть турецкої держави під верховною властию султана. Адмінїстрация острова

---

3)

СОН.

(Різдвяна леґенда — В. Короленка — з росийского.)

(Дальше.)

4.

Цїлий час, як ішов за сьвящеником, був Макар невдоволений. Они ішли довго. Вправдї в сумерку не міг Макар цїлком виразно всього бачити, але коли погадав о просторі, який перейшли, здавалось єму, немов би вже ішли цїлий тиждень, тілько лишили за собою ярів і гір, рік і озер, лїсів і піль. Коли Макар оглянув ся, здавалось єму, що темний лїс за ним сам утїкає, а високі, снїгом покриті вершки гір немов би топили ся і щезли поза овидом.

Они ішли все висше і висше. Зьвізди приближались до них і ставали чим раз виднїйші. За вершком одного горбка, на котрий вийшли, показав ся край заходячого місяця. Він здавалось спішив ся зайти, між тим як сьвященик і Макар єго здоганяли. Вкінци піднявсь він, знов понад овид, они ішли тепер по гладкій, рівній дорозі. Зробило ся яснїйше, о много яснїйше як з початком ночи. Очевидно то походило звідси, що они були тепер далеко близше зьвізд. Зьвізди, кожда майже так завелика як яблоко, ясніли і блищали, а місяць, як велика, золота бочка сьвітив як сонце і розсипував свої проміні по цїлій рівнинї.

На рівнинї видко було кождий пласток снїгу. Множество доріг вело нею, а всї они сходили ся разом на всходї. Ними ішло і їхало богато людий в ріжнім одїню і ріжної породи.

Нараз завернув ся Макар, що уважно приглядав ся якомусь їздцеви, з дороги, і побіг за ним.

— Стій! стій! — кликав сьвященик, але Макар не слухав. Він пізнав Татарина, того самого, що перед шістьома роками украв був у него коня, а перед пятьома роками помер. Тепер їхав він на тім самім кони, а він все ставав під ним дуба. Зпід єго копит прискали хмари снїжного пилу, що яснів ріжними барвами в сьвітлї зьвізд. Макар дивував ся тому чудному їздцеви, котрого він міг перегнати пішки; між тим, коли Татарин побачив Макара, задержав ся вічливо і дружно. Макар зараз напосів ся на него.

— Ходи до війта! — кричав. — То мій кінь! У него перерізане праве ухо!... Диви на цигана! Іде на чужім кони, а єго властитель мусить іти пішки як жебрак!

— Пожди! - відповів Татарин — чого до війта. Ти кажеж, що то твій кінь? Добре, бери єго проклятого! Вже пять лїт їду н нім, а він ані не рушив з місця! Пішеходи заєдно мене переганяють; добрий Татарин мусить просто встидати ся!

Він вже витягнув був одну ногу зі стремени, аби злїзти з коня, коли надбіг задиханий батюшка і вхопив Макара за руку.

— Що робиш, нещастний? — крикнув він. — Не бачиш, що Татарин хоче тебе ошукати.

— Очевидно, що ошукує мене! — кричав все ще роздразнений Макар. — Кінь був добрий. То був просто паньский кінь; за него давали менї сорок рублїв. Нї, друже! Коли ти так згирив коня, то я убю єго і продам мясо, а ти заплатиш менї за то горівкою. Ти гадаєш, що ти Татарин, то я вже не найду правди в судї?

Макар був розъярений і кричав умисне, щоби богато людий зібрало ся коло него, бо він звичайно бояв ся Татар.

— Цит, Макаре, цит! Все забуваєш, що ти вже мертвий.... На що тобі коня? чиж не бачиш, що ти пішки скорше ідеш як Татарин на кони? Хочеш тисячі лїт вандрувати?

Макар порозумів, чому Татарин такий вічливий і чому хоче відступити єму коня.

— Хитрий нарід! — подумав і обернув ся до Татарина.

— Вже добре! Їдь, їдь — я вже тебе обжалую.

Татарин насунув гнївно шапку на голову і ударив коня острогою. Він став дуба; груди снїгу полетїли з під єго копит, але як довго Макар стояв коло Татарина, не уїхав він нї на пядь наперед.

і єї статут будуть уложені після взірця Всхідної Румелії; остров одержить автономічний заряд, а ґубернатором буде християнин, котрого султан за згодою держав іменує на пять літ. Ґубернатор буде розпоряджати силою войсковою, котра буде складати ся з жандармериї і міліциї. В міру того як на острові буде наставати спокій, будуть уступати з него турецкі валоги. Власть законодайну будуть творити народні збори, вибирані з помежи всіх складових частий людности. Ухвали буде санкционувати ґубернатор. Всі посередні і безпосередні податки і оплати будуть уживати ся на потреби острова а Крета буде платити султанови лиш данину, котрої висота ще не означена.

Новинки.

Львів дня 4-го січня 1898

— **Відзначеня.** Є. В. Цісар надав возьному при краєвім суді в Кракові Дмит. Фричови срібний крест заслуги.

— **Іменованя.** П. Мінїстер віроісповідань і просьвіти надав дїйстному учителеви ґімназиї в Бучачи о. Ант. Войціховскому посаду учителя при ґімназиї в Коломиї. — П. Намістник іменував концептового практиканта гал. Намістництва, Володим. Барвіньского, приділеного до служби в ц. к. Мінїстерстві віроісповідань і просьвіти, ц. к. концепістом Намістництва. — Президия ц. к. краєвої Дирекциї скарбу іменувала старшого официяла цлового, Вікт. Левицкого, старшим контрольором цловим, контрольора цлового Болесл. Кірхнера, старшим официялом цловим, управителя цлового уряду Стан. Клюцкого контрольором цловим, поборця цлового Володисл. Енґлерта і контролюючого асистента цлового Ів. Свободу управителями урядів цлових; асистентів цлових Стан. Очковского, Володисл. Ковальского і Ад. Пакеса официялами цловими, поборця цлового Ферд. Сляни, провізоричного асистента Фел. Токаржа і практикантів цлових Стан. Хутковского, Роб. Ґіну і Ант. Свободу асистентами цловими. — Президия ц. к. краєвої Дирекциї скарбу іменувала респіцциєнтів сторожі скарбової Ад. Бжика, Ів. Ґалису і Вит. Холкевича поборцями цловими. — Львівский ц. к. висший суд краєвий іменував судовими канцелїстами підофіцирів рахункових: Кар. Гофмана для Турки, Петра Орловича для Заболотова, Мих. Вражея для Турки, Бойт. Фортуну для Зборова, Ів. Кусого для Дрогобича, Руд. Паткевича для Лопатина, Йос. Білиньского для Калуша, Едв. Бояковского диюрніста судового в Чорткові для Бучача, Йос. Івашко диюрніста в Судовій Вишни для Любачева, Фр. Кухарского дуюрніста в Золочеві для Обертина, Льва Поповича диюрніста в Тернополи для Тисьмениці, Ізид. Шецса диюрніста у Львові для Бірчи, Стан. Малицкого резервового заступника офіцира для Ярослава, Фр. Ґоленя бувшого слухателя прав для Калуша і Корн. Руденьского урядника зелїзничого у Львові для Мединич.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** ґр. Стан. Бадені виїхав на кілька днів до Коропця.

— **Під протекторатом Преосьв. епископа Константина Чеховича** відбуде ся заходом Товариства Руских Женщин в Перемишли, вечер з танцями ві второк дня 25 н. ст. січня 1898 на дохід убогої шкільної молодежи. Стрій народний або візитовий. Вступ від особи 1·50 зр. для родини з 3 осіб 4 зр.

— **Належитости судові.** Краєва Дирекция скарбу доносить: Цісарским розпорядженєм з 26 грудня входячим в житє з днем 1 січня 1898, змінено зі взгляду на нове поступованє судове, що зачинає рівнож з тим днем обовязувати, декотрі приписи законів о належитостях, відносячих ся до подань і писем судових. Особливо піднесено дотеперішну належитість стемплеву 36-крайцарову до подань протоколів і урядових поодиноких відписів на одну корону, а написи (рубра) від судових подань увільнено зовсїм від стемпля. Надто постановлено, що о високости сеї належитости рішає при поданях, внесених через почту, день відданя на почту, при протоколах і відписах день, в котрім після закону стемплевий значок належить достарчати.

— **Праця оо. Василиян.** Нїхто днесь не заперечить, що чин сьв. Василия Великого від часу реформи, що послїдувала в 1882 році на основі Папскої булї „Singulare Praesidium“, віджив повним житєм і всесторонною роботою на поли релїґійно моральнім піднесеня вірних греко католицкого обряду. — Поминувши численні місиї оо. Василиян і реколекциї для духовеньства, випадає піднести ревну працю наших монахів коло католицкої, людової лїтератури рускої. Від мая стали оо. Василияни видавати у Львові місячник релїґійного змісту під заголовком: „Місіонар“. Письмо се, обіймає 16 сторін великого формату 8-ки; в кождім числї містить ся релїґійна ілюстрация. Річна передплата стоїть 24 кр. Письмо се, хоть як недавно стало виходити, а числить 20.000 передплатників. Є то найлїпше сьвідоцтво для оо. Василиян. Оно виразно виказує, що оо. Василияни не тілько ревно працюють, але й уміють і хотять працювати. Таким числом абонентів не почванить ся нїяке друге видавництво в Галичині, а певно що нїяке руске. Кромі того видають оо. Василияни в Жовкві инші книжочки змісту релїґійного. Межи иншими належить згадати руский сьпіванник з нотами, що містить пісни уложені самими оо. Василиянами. Вельми приступні для простолюдина мельодиї уложив о. Ловчина, василиянин. Вкінци заняли ся за ініцiятивою Ем. Кардинала вельми запопадливо важним і доконечним ділом для рускої церкви, а іменно зреформованєм сс. Василиянок. До повного житя нашої церкви потреба доконечно відповідних женьских монастирів. Вже днесь можемо поділити ся радістною вісткою, що й та доси занедбана нива на нашім церковно-народнім поли починає видавати добрі плоди.

— **Самоубийство.** Передвчера застрілив ся в поїздї ч. 16 в хвили, коли тойже заїздив на стацию в Перемишли, контрольор почтовий Юл. Шіндлер, 46-лїтний мужчина, жонатий, замешкалий в Перемишл. По сконстатованю смерти віддано тіло самоубийника родині.

— **Померла** в Кракові Єлена Барановска, жінка радника шкільного у Львові, скоропостижно, дня 2 с. м.

Відозва.

Низше підписані мають честь запросити ЧЧ. півців церковних деканата бобрецкого так членів товариства дяківского як і тих, котрі би хотїли і повинні до того товариства вписати ся, не виключаючи півців церковних і з инших деканатів — на день 2 руского (14 лют.) січня 1898 р. в день іменин Іх Еміненциї Кардинала Сильвестра на 9-ту год. рано до Бібрки, де відбудуть ся збори деканальні аґентури бобрецкої з слїдуючим порядком дневним.

1. О год. 9 торжественна сьв. Служба Божа благодарственна по причинї, що Іх Еміненция Кардинал Сильвестер Сембратович прихо-

---

З гнївом плюнув перед себе і обернув ся до Макара.

— Слухай, друже, не маєш ти якого листка тютюну коло себе? Менї страх хоче ся курити, а свій тютюн викурив вже перед чотирма роками.

— Пес тобі друг, не я! — відповів розгніваний Макар. Дивіть на злодія: насамперед краде у мене коня, а тепер ще тютюну захотів. Нехай тебе!... Певне не буду плакати за тобою.

По тих словах пішов Макар дальше.

— Ти не добре зробив, що не дав єму листка тютюну — сказав до него батюшка Іван. Господь відпустив би тобі за те на судї сто гріхів.

— А чомуж ти менї перше того не сказав? — відповів Макар грубо.

— Тепер вже запізно давати тобі науки. Ти повинен був то чути за житя від твоїх сьвященників на богослуженях.

Макар на правду розлютив ся. Чому сьвященики не учили єго таких розумних річий? Свої доходи побирали, а не учили навіть того, коли треба дати якому Татаринови листок тютюну, аби доступити відпущеня гріхів. Та й дрібниця-ж: сто гріхів!... А всьо за один листок... То був би дуже добрий інтерес.

— Зажди-но — сказав він — нам вистане один листок тютюну; прочі чотири дам Татаринови. То булоби чотириста гріхів.

— Оглянь ся — відповів сьвященик.

Макар оглянув ся. За ним видко було лиш пусте, широке поле. Татарин лиш на хвильку появив ся далеко, далеко, як чорна точка. Макарови здавало ся, немов би він бачив ще білий сніжний пил добуваючий ся з під копит коня, але по хвили щезла й та чорна точка.

— Ну — відозвав ся Макар — Татарин обійде ся й без тютюну. Коня все таки загирив, проклятий!

— Нї — відповів сьвященик — твого коня він не загирив, але то крадений кінь. Або ти не чув від старих людий, що на краденім кони не далеко заїде?

Макар і справдї чув то від старих людий; але що в своїм житю міг дуже часто бачити, що Татари їздили на крадених конях дуже добре до міста, то він старим людям не дуже то довірював. Тепер же прийшов він все таки до пересьвідченя, що й старі люди говорять часом правду.

Они минули богато їздців в дорозї. Всї они їхали так скоро як тамтой. Конї летїли як птахи, їздцї пріли, а між тим Макар легко їх здоганяв і лишав за собою.

То були по найбільшій части Татари, але й справедливих Чалґанців можна було між ними бачити. Деякі сидїли на крадених волах і батогами підганяли їх до скоршого ходу.

Макар дивив ся ворожо на Татари і за кождим разом бурмотів, що то ще за мала кара для них. Але коли стрічав Чалґанців по дорозї, заводив з ними розмову: тож були єго приятелї, хочби були й злодіями. Часом вказував він своє співчутє для їх долї тим, що піднимав з дороги прут і підганяв їх воли або конї. Але ледве кілька кроків ступив, а вже їздцї лишали ся далеко за ним як малі чорні точки.

Рівнина здавалось не мала кінця. Они ваєдно минали то їздців, то пішеходів, а однако всьо довкола них видавало ся пусте і порожне. Між двома вандрівниками лежали сотки, ба й тисячі верст.

5.

Між иншими особами впав Макареви в очи один старець. То був очевидячки Чалґанець, видко було по лици, по одежи, навіть по ході; але Макар не пригадував собі, чи бачив єго коли. Він мав на собі подертий кожух, шапку з наушниками також подерту і старі, шкіряні штани. Але найгірше було те, що він мимо своєї старости мусів нести на плечах і єго стару жінку, котрої ноги волокли ся по земли. Старий тяжко віддихав і опирав ся з трудом на своїй палици. Макар дуже єго жалував і пристанув. Старий також задержав ся.

— Ну? — сказав Макар лагідно аби єго заохотити.

— Що? — відповів старий.

— Що нового?

— Нїчого!

— Не бачив нїчого нового?

— Нї!

Макар хвильку помовчав і аж тодї узнав за відповідне спитати старого, звідки він і куди іде.

Старий назвав себе по імени. Вже давно, він сам не знав вже кілько лїт тому, покинув він Чалґан і пішов на „гору“, аби там спасати душу. Там не робив нїчого лише пив і їв, не орав анї не сїяв і не платив податків. Як умер, прийшов до Господа на суд. Той спитав хто він і що робив. Він відповів, що спасав ся. „Добре — сказав Господь — а де-ж твоя жінка? Приведи сюди свою жінку“. І він пішов привести єї, а она перед смертию мусїла жити жебраним хлїбом, бо не мала нікого, хто би дбав о неї; не мала нїчого нї хати нї поля, нї води нї хлїба. Она ослабла, так що не могла ходити. І тепер мусїв він єї нести до Господа на плечах.

Старий почав плакати, але стара штовхнула єго ногою, як коня і сказала слабим але злісним голосом: „Неси!“

Макар почув ще більше милосердия для старця і тїшив ся з глубини душі, що єму не удало ся піти на „гору“. Єго жінка була велика і тяжка і єму було би ще тяжше нести

дить постоянно до здоровля і вже займають ся з пожитком ділами Архієпархії.

2. О 11 год. відкрите зборів (в дяківці).

3. Відчитанє протоколу з попередного засіданя.

4. Обрахунок каси.

5. Внесеня членів.

6. Впис нових членів і уплата членьских вкладок.

Маємо повну надію, що пп. півці церков ні зрозуміють свою справу і як найчисленнійше возьмуть участь в Богослуженю на інтенцию покровителя товариства Їх Еміненциї Кардинала Сильвестра а опісля в зборах. — *О. П. Козюк*, віце-декан бобрецкий. — *Николай Готра*, півець церковний в Виспі — аґент заступник.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Кілька слів про годованє худоби на випас. Хто бере ся годувати худобу на мясо нехай запамятає собі отсих кілька рад опертих на 20-літнім досьвіді: Телята по відлученю ліпше годувати збираним як незбираним молоком, бо тогди випас єсть дешевший. Теля годоване збираним молоком з відповідним додатком набирає за рік годованя такої самої живої ваги, що друге теля годоване незбираним молоком без додатку. При годованю збираним молоком треба додавати муки з льняного насіня. Ялівник призначений на випас треба підховувати головно на легко стравній паші (пасовиско, зелена паша з мішанки, коншина і т. д.) При виборі худоби на випас треба менше зважати на расу а більше на то, які прикмети має кожда штука окремо, чи походить від таких що добрі на мясо і як була підхована. Штуки з такої породи, що звела ся, не добре брати на випас. Бики, годовані сильно в першім році, мало коли зможуть в другім році добре зужиткувати пашу, значить ся, випасають ся слабше, хоч би їм і богато давати паші. Постійні морози догіднійші для випасу, як вохка зима. Середний дволітний бичок з'їдає майже в двох недїлях тілько паші кілько сам важить. Чим старша худобина, тим менший щоденний приріст на вазі, значить ся, тим довше треба єї випасати. Дволітні бики ліпше брати на випас, як трилітні. Воли, ваги 600 кільо і більше, при кінци випасу, коли не дістають через 24 годин їсти, тратять около 20 кільо на вазї, скоро стоять в стайни; коли же суть в руху, тратять ще більше. Се важне для транспорту худоби. Воли зі стайні, вигнані на пашу, тратять завсїгди на вазї. То само буває, коли перевозить ся воли зелїзницею. До доброго випасу причиняє ся дуже богато паша, зложена з одної части (на вагу) соломи або полови і трох частий толоченої в долївках зеленої кукурузи, до чого додає ся ще трохи ґрису або шротованого зерна.

— Квашена паша в долївках. В краях більше поступових як наш, особливо же в Америці пішло вже від давна в звичай квасити пашу у відповідних до того долївках. Через літо і осїнь можна тим способом напрятати досить зеленої паші, котра відтак стає дуже в пригоді, коли показує ся брак иншої паші. До того ще така паша, коли она зроблена з пашної кукурузи т. зв. кіньского зуба, причиняє ся дуже богато до молочности коров і випасу худоби. Квашену пашу можна робити із всїляких сочистих ростин, отже із всїляких родів конюшини, трави, мішанок, з зеленого жита, всїляких родів вовкині, кукурузи, листя буракового, бураків, ріпи і бараболь. А робить ся єї таким способом: В догіднім і легко приступнім місци, але подальше від хати і в ґрунті зовсїм сухім копає ся долївку, такої величини, як кому потреба, але всеж-таки так велику, щоби можна до неї ввести догідно коня або вола. Коли ґрунт єсть зовсїм сухий і твердий, то досить лиш викопати долївку н. пр. на чотири метри довгу, широку та відповідно глубоку, лиш не за мілку. Хто хоче, може ще стїни долївки підмурувати на пів цеґли грубо. До такої долївки звозить ся зелену пашу н. пр. кукурузу і складає ся єї там верствами та добре притолочує ся кожду верству, до чого уживає ся вола або коня. Коли вже цїла долївка повна і добре утолочена, вкриває ся єї грубою верствою соломи, котру відтак присипує ся грубою верствою землї і ту добре притолочує ся та убиває ся довбнями. Так спрятана зелена паша зачинає поволи киснути, але задля дуже малого приступу воздуха не гниє і держить си добре. По якімсь часї добуває ся єї потрохи і дає худобі, навіть і по 10 кільо на раз при відповідній скількости сїна. Скоро вже випорожнить ся цїла долївка, треба єї вичистити, стїни і спід влити вапном, а відтак ужити знов до прятаня в ній паші.

— Вода до очий. Коли кого очи печуть, і ніби якась полуда їх заступає і очи закисають, то знак, що очи ослаблені і єсть звичайний катар очий. В такім случаю треба купити в аптиці спіритусу копрійового (Spiritus Foeniculi. Fenchelspiritus), взяти з него малу ложочку до пів склянки води і тою водою промивати що дня очи, скоро лиш встане ся. Ще ліпше взяти до тої мішанини по половині копрійового і розмаринового спіритусу.

— Доброту муки розпізнає ся слїдуючим способом: З кількох сорт муки набирає ся 5 до 10 наперстків а так само бере ся 5 до 10 наперстків води до кождої сорти і зарабляє ся тїсто та лишає ся на якийсь час, щоби оно згусло. Котре тїсто буде найгустїйше, тота сорта муки буде найліпша. З найгіршої сорти буде тїсто найрідше.

Телеграми.

Відень 4 січня. З нагоди введеня в житє нових законів цивільно-процесових відбули ся в многих містах торжественні збори урядників судових при участи судиїв горожаньских, адвокатів і нотарів, а у всїх промовах зазначувало ся, що в історії австрийского судівництва настала важна доба.

Торонто 4 сїчня. Минувшої ночи відбували ся в Льондоні (в Канадї) в тамошнім ратуши збори народні, на котрих явило ся дуже богато людий. Нараз заломила ся під ними підлога і всї поспадали в долину, причім згинуло, як кажуть, 100 людий.

Льондон 4 сїчня. Висланє анґлійского войска до Ваді-Галфа і скріплене залоги в Каїрі має на цїли лиш оборону, спонукану походом дервішів против анґлійско-егинетского войска.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

єї. А як би єго була ще так ногою штовхнула, то увігнала би єго ще раз в смерть.

З милосердия взяв він стару за ногу, аби помогти старцеви, але ледве зробив два кроки, а вже мусїв скоро пустити ногу зі страху, аби не лишилась єму в руцї. В одній хвили щез єму з очий старець з своїм тягаром.

В дальшій дорозї не стрічав нїкого більше, що займав би єго увагу. Були там злодії обвючені як худоба краденим добром, що поволи ішли крок за кроком. Товсті якутскі пани в своїх високих шапках, що сягали аж до хмар. Трясли ся на високих сїдлах. По при них ішли бідні робітники, худі і легкі як заяцї. Там ішов понурий убийник, обмараний кровю своїх жертв, з диким, непевним поглядом. Дармо обмивавсь він снїгом, криваві пятна не пускали. Снїг закрашував ся на червоно, але пятна ставали ще виднїйшими і в єго очах можна було читати дику розпуку і страшну тревогу. Він ішов дальше укриваючись перед людскими очима.

Малі душі дїтий появляли ся кождої хвилї і щезали у воздусї, немов би то були птахи. Они летїли громадками і Макар тому не дивував ся. Погана, проста страва, бруд і огонь в печах, зимні протяги в хатах убивали лише в самім Чалґанї сотки таких дїтий.

Коли ті душі долетїли до убийника, кинули ся наполохані в бік і ще довго по тім можна було у воздусї чути голосне, наполохане тріпотанє їх малих крилець.

Макар не міг незамітити, що він в порівнаню з другими досить скоро іде і приписував то своїм чеснотам і заслугам.

— Чуєш, батюшко — сказав він — як ти гадаєш? Я любив вправдї в моїм житю досить часто напити ся, але впрочім був я добрим чоловіком.... Господь мусить мене любити.

Він поглянув питаючо на сьвященика. Він мав свою укриту гадку: надіяв ся чогось довідатись від старого сьвященика. Але той лиш відповів: „Не будь зухвалий. Ми вже близько. Вскорі сам дізнаєш ся“.

Макар цїлком не замітив, що на поли ставало все яснїйше. Насамперед виступили як перші тони величавої орхестри з овиду ясні промені. Они бігли скоро по небозводї і погасили зьвізди. Ті погасли і зайшов місяць. Снїжна площа потемнїла.

В тім підняли ся облаки і станули на границях площі як варта.

А на однім місци, на всходї, були облаки яснїйші, немов воїни вбрані в золото.

А відтак заворушили ся облаки, золотисті воїни і склонили ся в долину до землї.

А за ними зійшло сонце і стануло на їх переді і поглянуло в долину на поле.

А поле заяснїло і засьвітило ся невиданим, осліпляючим блеском.

І тоді піднесли ся торжественно облаки в великих кругах; они роздерли ся на заході і филюючи підплили в гору.

І Макарови здавало ся, що чує пісню, таку величаву, таку чудову, як нїколи перед тим. То була пісня, знана від коли земля стоїть, та пісня, котрою земля витає всходяче сонце. Але Макар нїколи перше не зважав на то і аж тепер перший раз пізнав, як пречудно гарна та пісня.

Він станув і слухав і не хотїв дальше іти, хотїв вічно стояти і слухати.... Але батюшка Іван торкнув єго в рамя.

— Ходи, вийдемо — сказав — ми на місци!

Аж тепер побачив Макар, що они стояли перед великими дверми, що перше були закриті облаками.

Він не хотїв війти, а однако війшов.

* * *

Они вступили до хорошої, великої комнати і доперва коли тут увійшли, замітив Макар, що на дворі був сильний мороз. По серединї хати стояла пречудної роботи печ з кованого сребла, а в ній горіли поліна з чистого золота так, що рівномірне тепло розходило ся по цїлій комнатї і переймало цїле тїло. Огонь тої пречудної печи не колов в очи і не палив, а лиш грів і Макар знов хотїв тут вічно стояти і гріти ся. Сьвященик Іван приступив також до печи і простягнув до неї свої перемерзлі руки.

В комнатї було чотири дверий, з котрих лиш одні вели на двір; другими входили якісь дивні молоді люди в довгих, білих сорочках. Макар погадав собі, що то мусять бути робітники Господа.

Єму здавало ся, що вже їх десь бачив, але не міг собі пригадати, де.

Також но мало єго дивувало, що кождий робітник мав на плечи два великі, білі крила і він погадав собі, що Господь мусить крім тих робітників мати ще инших, бо ті з своїми крилами не можуть ходити по лїсї та стинати і возити дерева.

Один з робітників приступив також до печи і відвернувшись до него плечима, сказав до батюшки Івана: „Оповідай!“

— О чім? — спитав батюшка.

— Що нового чув ти на сьвітї?

— Нїчого не чув.

— А що бачив?

— Нїчого.

Оба вмовкли, а тоді сказав сьвященик: — Ось тут привів я одного нового.

— Чалґанця? — спитав робітник.

— Так.

— То треба велику вагу приготовити.

(Конець буде).

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.